

4. हवामान

1) भौगोलिक कारणे द्या

- १) ब्राझीलच्या हवामानात विविधता आढळते
- २) ब्राझील देशातील उच्चभूमिच्या उत्तरेकडील उत्तरेकडील किनारी भागात प्रतिरोध प्रकारचा पाउस पडतो.
- ३) ब्राझील देशातील उच्चभूमिच्या ईशान्य भागात पाउस अतिशय कमी पडतो.
- ४) ब्राझीलच्या किनारी भागात वादळे खूप कमी प्रमाणात होतात किंवा ब्राझीलमध्ये उष्णकटिबंधीय वादळे कमी प्रमाणात होतात.
- ५) भारतात गुजरात राजस्थान भागात पाउस कमी पडतो.
- ६) भारताचे हवामान वर्षभर उष्ण असते.
- ७) ब्राझीलमध्ये नियमित हिमवर्षाव होत नाही.
- ८) ब्राझीलमध्ये कधी-कधी हिमवृष्टी होते.
- ९) जगातील मौसिनराम व चेरापुंजी ही सर्वाधिक पर्जन्यवृष्टीची ठिकाणे आहेत.
- १०) पश्चिमराजस्थानातील जैसलमेर हा भारतातील सर्वात कोरडा भाग आहे.
- ११) भारत देशाला बर्याचदा नैसर्गिक आपत्तीचा सामना करावा लागतो .
- १२) भारताच्या किनारी भागात जास्त पाउस पडतो.
- १३) ईशान्य मान्सुम वार्यांमुळे भारतात पाउस पडतो.

प्र. २. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- १) स्पष्ट करा- व्यापारी वारे
- २) स्पष्ट करा - मान्सुम वारे
- ३) स्पष्ट करा- अवर्षण चतुष्कोन किंवा ब्राझीलमधील उच्चभूमिच्या ईशान्य भागात अत्यल्प पाऊस का पडतो ? किंवा ब्राझीलमधील उच्चभूमिच्या ईशान्य भाग शुष्क प्रदेश म्हणून का ओळखला जातो?
- ४) ब्राझीलच्या किनारी भागात हवामान कसे आहे ?
- ५) जगातील सर्वाधिक पर्जन्यवृष्टीची ठिकाणे कोणती ? व ती कोठे आहेत ?
- ६) भारतीय हवामानात दक्षिणेकडून उत्तरेकडे कोण-कोणते बदल होतात ?

- ७) भारताला कोण-कोणत्या नैसर्गिक आपत्तींचा सामना करावा लागतो ?
- ८) ब्राझीलच्या हवामानावर कोण-कोणते घटक परिणाम करतात ?
- ९) ब्राझील व भारत या दोन देशांच्या हवामानाची तुलना करा.
- १०) भारताला उष्णकटीबंधीय वादळांचा सामना करावा लागतो तर ब्राझीलमध्ये वादळे क्वचितच येतात.